

België
P.B.
Brussel X
BC6060

P307369

maandelijks
juli-augustus 2007 • *EUROP*Abericht n°317

*EUROPA*bericht

Het tijdschrift van de Vertegenwoordiging van de Europese Commissie in België

• in het voetlicht

Op reis per vliegtuig: *U heeft rechten*

© filigrane

Kartels:

Kroes goochelt met miljoenenboetes

GSM:

Mobiel bellen eindelijk goedkoper

Film:

Death of a president

Ken uw rechten als

Wie per vliegtuig reist, heeft rechten en doet er goed waan zich hierover tijdig te informeren. In geval van vertraging of annulering van de vlucht of bij verlies van de bagage kan die informatie nuttig zijn, vooral met de vakantie voor de deur.

De paasvakantie van dit jaar is bij heel wat Belgische vakantiegangers nog vers in het geheugen gegrift. Een wilde staking brak los op vrijdag 13 april, op het einde van de schoolvakantie. Dat veroorzaakte grote problemen in het luchtverkeer. « *Het grootste probleem is informatie* », benadrukt Edith Appelmans, directeur van het Europees centrum voor de consument in België. Als gevolg van de staking ontving het centrum talloze klachten. Appelmans vertelt wat de familie D. overkwam: « *Net voor het inchecken van hun bagage in Rome kondigde men aan dat de vluchten naar Brussel vertraging opliepen. Vervolgens kregen de reizigers te*

© toyos

*boren dat de vluchten waren geannuleerd en dat de volgende vlucht pas de volgende dag zou vertrekken. Meer informatie kregen ze niet. Omdat het gezin vreesde geen hotel te vinden midden in het toeristische seizoen, keerden ze op eigen kosten terug. Ze boekten een vlucht naar Nederland en daar namen ze de trein naar Brussel. Dat avontuur kostte hen meer dan hun hele vakantie tesamen terwijl ze recht hadden op een overnachting en een maaltijd. Helaas was de familie daar niet van op de hoogte. Niemand had de moeite genomen hen hierover te informeren... » Appelmans is verantwoordig: « *De luchtvaartmaatschappijen informeren hun klanten niet terwijl ze dat nochtans moeten doen.* »*

De verordening met betrekking tot de rechten van de passagiers trad in werking op 17 februari 2005. De tekst bevat bepalingen over schadeloosstelling en bijstand aan passagiers in geval ze niet kunnen inschepen, bij annulering van de vlucht of bij grote vertragingen. Het gaat over minimumrechten die alle luchtvaartmaatschappijen dienen na te leven - ook de goedkope - en die van toepassing zijn op alle vluchten die vertrekken of toekomen in de

Unie op voorwaarde dat het een Europese maatschappij is. Wie dus naar Brussel terugkeert vanuit Malaga, Venetië of Antalya heeft recht op bijstand indien hij met een Europese maatschappij vliegt.

De Commissie is zich bewust van de moeilijkheden voor passagiers om hun rechten te kennen en ze vervolgens te laten naleven. In april jongstleden kende de Commissie een uitstel van zes maanden toe aan de luchtvaartmaatschappijen en de lidstaten om de verordening toe te passen. « *Zelfs al hebben de passagiers die vastzitten aan de grond bepaalde rechten, dan nog bevinden ze zich in een zwakke positie ten aanzien van de luchtvaartmaatschappijen* », erkent de Commissie. Die is vastberaden om de verordening die de luchtvaartmaatschappijen niet zint, te laten naleven. De maatschappijen vochten de nieuwe bepalingen onmiddellijk aan maar verloren het pleit. Het Hof van Justitie bevestigde in januari 2006 de wettelijkheid ervan.

In haar jongste rapport dat in april verscheen, haalt de Commissie

p. 2 / Dossier: Op reis per vliegtuig

p. 7 / Mobiel bellen goedkoper

p. 8 / Europe in kroniek

p. 12 / Europees burgerschap

p. 14 / In naam van
490 miljoen Europeanen

p. 15 / Erger dan namaak: Vuitton

p. 16 / Kroes goochelt
met miljoenen boetes

p. 18 / Film: Death of a president

p. 19 / Europe in Berlare

vliegtuigpassagier

enkele problemen aan met betrekking tot de nieuwe regels. Ze stelt bijvoorbeeld vast dat de luchtvaartmaatschappijen misbruik maken van de mogelijkheid die ze hebben « buitengewone omstandigheden » in te roepen om aan het betalen van een schadevergoeding te ontsnappen.

« De interpretatie van de clauseule is één van de belangrijkste problemen », vinden de auteurs van het rapport. Een ander probleem is het doorsturen van passagiers. De traditionele luchtvaartmaatschappijen hebben wederzijdse akkoorden om passagiers naar elkaar door te sturen indien dat nodig is. Dat is niet het geval bij goedkope maatschappijen en die « zijn niet geneigd om dit te organiseren met andere vervoersmaatschappijen. Het gevolg is dat de passagiers soms dagen vast zitten op regionale luchthavens ». De lage kostenmaatschappijen worden ook met de vinger gewezen over de bijstand die ze verlenen aan hun passagiers bij grote vertragingen. « In veel gevallen wordt de bijstand niet spontaan of helemaal niet aangeboden », vermeldt het rapport. De Commissie erkent dat het misschien moeilijker is om slaapgelegenheden te organiseren in de buurt van een regionale

luchthaven maar de maatschappijen « moeten de nodige maatregelen nemen om de rechten van de passagiers na te leven ». « De maatschappijen informeren hun passagiers niet over hun rechten », vindt Appelmans. « Sommige maatschappijen beantwoorden zelfs de brieven niet die we hen schrijven in reactie op klachten van passagiers ». In 2005 ontvingen de Europese centra voor consumenten in de verschillende lidstaten 2.716 klachten van passagiers. In 24 % van de gevallen betrof het bagage, in 23 % vertragingen en in twintig procent annuleringen. De Ierse, Engelse, Italiaanse en Spaanse maatschappijen zijn het vaakst kop van jut. Voor een derde van de klachten werd een oplossing gevonden, een derde is nog in behandeling en in een derde van de gevallen werd geen schikking gevonden. Waarom? « De maatschappijen roepen veelal overmacht in of geven geen gevolg aan de klachten van de consument », legt men uit bij het consumentencentrum. Het Directoraat-

generaal Vervoer geeft aan in 2006 3.819 klachten te hebben ontvangen, of 300 klachten per maand. Tellen we daarbij de klachten van Europe Direct dan komen we op meer dan 700 klachten per maand. Dat is een record. « De luchtvaartmaatschappijen hebben de plicht hun passagiers te informeren over hun rechten en hen bijstand te verlenen », benadrukt de Commissie die een affiche liet maken voor alle Europese luchthavens. Blijven de resultaten in oktober ondermaats, dan zal ze inbreukprocedures starten te-

© P. Frère

Het ABC van de reiziger : uw rechten

In geval van annulering van de vlucht hebt u recht op :

- Drank, een maaltijd, twee telefoontjes en een slaapplek indien nodig
- Een terugbetaling van uw ticket of een vlucht via een andere maatschappij naar de voorziene bestemming
- Een schadevergoeding van 250 euro indien de vluchtafstand minder is dan of gelijk aan 1.500 km. ; een schadevergoeding van 400 euro voor intercommunautaire vluchten van meer dan 1.500 euro en alle andere vluchten tussen de 1.500 en 3.500 km ; een schadevergoeding van 600 euro voor alle overige vluchten. U krijgt geen schadevergoeding in geval van buitengewone omstandigheden (het weer, stakingen, veiligheidsrisico's...)

In geval val vertraging hebt u recht op :

- Drank, een maaltijd, twee telefoontjes en een slaapplek indien nodig
- De terugbetaling van de vlucht of een terugvlucht binnen de kortst mogelijke tijd, indien de vertraging oploopt boven de vijf uur. U krijgt evenwel geen schadevergoeding

In geval van verlies van bagage :

- Verlies van bagage dient u te melden bij de dienst verloren voorwerpen en u moet daarvan een schriftelijk bewijs vragen. Wie hierover meer wil weten kan telefonisch contact opnemen met het gratis nummer 00 800 6 7 8 9 10 11.

Barbara Speziali

gen de lidstaten die in gebreke blijven. De Commissie plant nog verdere stappen in de toekomst. Ze wil voor alle intra-Europese vluchten vluchtprijzen waarin alle kosten inbegrepen zijn, ook voor passagiers die zich niet in hun eigen land bevinden. Ook het Europees Parlement wil verder gaan. Het wil dat de maatschappijen zich verzekeren tegen faillissementen zodat de passagiers worden vergoed en niet in de kou blijven staan. In afwachting, beste reizigers, raden wij u aan om de tekst hiernaast uit te knippen en mee te nemen op reis. Het kan nog nuttig zijn.

Barbara Speziali

Vliegtuig veiliger

Is de angst om te vliegen – en te verongelukken – gegrond? Wanneer we terugblikken op de voorbije tien jaar dan zien we dat het wereldwijde vliegverkeer jaarlijks 972 levens kost. Het Europees gemiddelde – de Unie, IJsland, Noorwegen en Zwitserland – ligt op 79,6 doden. In 2005 kostte wereldwijd 0,07 vluchten op 100.000 het leven aan ten minste één persoon. De kans om aan boord van zo'n ongeluksvlucht te zitten is twee keer groter dan de kans om het groot lot te winnen bij de Lotto. 2005 was overigens een 'zwart' jaar in termen van vliegtuigslachtoffers in Europa. Er vielen toen 117 doden – waarvan 115 tijdens de crash van Helios Airways in Griekenland. De vorige twee jaren vielen er in totaal vier doden. Ter vergelijking... elk jaar vallen er meer dan 42.000 doden op de Europese wegen.

Ongevallen zoals dat van Puerta Plata in de Dominicaanse Republiek in 1995 en dat van Charm-el-Cheikh in Egypte in 2004, gevolgd door ander vliegtuigongevallen in 2005, maakten duidelijk dat sommige Europese lidstaten op de hoogte waren van de onveiligheid van bepaalde vliegtuigmaatschappijen terwijl andere lidstaten dat niet waren.

De noodzaak om bepaalde informatie met elkaar te delen, werd toen zeer duidelijk. De veiligheid in het luchtruim is een prioriteit voor de Unie en die besliste dan ook om de internationale veiligheidsnormen te vervangen door communautair bindende en voor iedereen gelijke regels.

Een belangrijke mijlpaal was de oprichting van het Europees agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA) in 2002. Dat agentschap houdt zich vooral bezig met het geven van technische adviezen aan de Europese instellingen en het afleveren van certificaten aan vliegtuigen. In de loop der jaren ontwikkelde de dienst zich verder en op

Heel wat mensen zijn bang om te vliegen en vermijden het vliegtuig zoveel mogelijk. Misschien speelt de filmindustrie daarin wel een rol en de gebeurtenissen van 11 september zullen die angstgevoelens nog versterkt hebben. Toch is het vliegtuig één van de veiligste transportmiddelen.

dit moment ligt er een voorstel klaar om EASA meer bevoegdheden toe te kennen. Dat zou het agentschap in staat stellen de vorming inzake veiligheid van het cabinepersoneel op te volgen en kwaliteitscertificaten uit te geven. De bedoeling is het agentschap verder uit te bouwen zodat het vergelijkbaar wordt met de Amerikaanse Federal Aviation Administration.

Certificaat

De veiligheid van een vlucht is van verschillende factoren afhankelijk. De verschillende vliegtuigmodellen die in Europa vliegen, moeten worden goedgekeurd door het Europees luchtvaartagentschap. Het certificaat is geldig in alle lidstaten. Vroeger gaf elke lidstaat zijn eigen certificaat uit. Elke luchtvaartmaatschappij

moet ook een licentie hebben die ze pas kan krijgen na het ontvangen van een veiligheidscertificaat. Op dit ogenblik kan een maatschappij vliegtuigen laten vliegen in de hele Unie met een licentie die werd uitgegeven door één land en een veiligheidscertificaat dat uitgegeven werd door een ander land. De Unie herzielt

op dit ogenblik haar wetgeving zodat het veiligheidscertificaat en de licentie worden uitgegeven in één en hetzelfde land waar de luchtvaartmaatschappij haar belangrijkste activiteiten ontwikkelt.

Opdat een goedgekeurd vliegtuig technisch veilig is, moet het regelmatig worden onderhouden en technische controles ondergaan. Die worden uitgevoerd door de nationale overheden. Indien inspecteurs vaststellen dat een vliegtuig technische risico's loopt, mag het niet opstijgen. Indien de

Elk jaar vallen er meer dan 42.000 doden op de Europese wegen

Veiligheid aan boord

Sinds 11 september veranderde er heel wat in de strijd tegen luchtvaartterrorisme. Sinds 2002 bestaat er een systeem van inspecties in de Unie. Inspecteurs van de Commissie, bijgestaan door nationale inspecteurs, onderzoeken hoe nationale overheden bevoegd voor de veiligheid van vluchten en luchthavens, een gelijk veiligheidsniveau kunnen bekomen in de hele Unie. Elk land heeft immers zijn eigen manier van werken. Sommige landen besteden de veiligheidsopdracht uit aan privébedrijven, anderen zorgen er zelf voor. Een van de veiligheidsmaatregelen is de aanwezigheid aan boord van het vliegtuig van een veiligheidsverantwoordelijke. Sommige niet-Europese maatschappijen deden al een beroep op zo iemand maar het Europees Parlement gaf pas toelating om die maatregel toe te passen vanaf dit jaar en onder strenge voorwaarden. Deze veiligheidsmensen moeten speciaal worden gevormd en een toelating krijgen om wapens te dragen. Die toelating moet worden uitgegeven door het land dat de vluchtlicentie uit geeft aan de maatschappij. Alle landen waarover het vliegtuig overvliegt, moeten eveneens instemmen. Sommige landen zoals België weigerden al de aanwezigheid van gewapend personeel in vliegtuigen. Gantelet is ervan overtuigd dat er aan boord van sommige vluchten al veiligheidsagenten aanwezig zijn, maar of die ook wapens bijhebben is niet zeker.

© isopix

op reis

dan taxi...

vliegtuigen van een bepaalde maatschappij regelmatig gebreken vertonen kan een land de maatschappij een vliegverbod opleggen. Voorheen gold dit verbod enkel in het land van uitgifte. De aanleg van een Europese zwarte lijst in 2005 maakte dat het verbod nu geldt in alle landen van de Unie nadat het dossier werd goedgekeurd door een comité van nationale experts in de Commissie. Daarnaast is er nog de SAFA-richtlijn (Safety Assessment of Foreign Aircrafts) die de controles op de vliegtuigen van derde landen organiseert op basis van communautaire normen. De richtlijn zorgt er ook voor dat die informatie gedeeld wordt met alle lidstaten. Daarnaast bepaalt de Europese wetgeving dat de passagiers moeten worden geïnformeerd over de maatschappij waarmee ze vertrekken of aankomen op een Europese luchthaven. Ook elke verandering hierin moet zo snel mogelijk aan de passagiers worden meegedeeld.

In maart jongleden stonden 93 maatschappijen op de zwarte lijst. Ze kregen een verbod om in Europa te vliegen. Wie dus vanuit of naar Europa vliegt, loopt geen enkel risico om met één van deze maatschappijen te vliegen. Door de lijst te raadplegen als passagier buiten Europa, kan u als reiziger risico's vermijden. Soms spe-

len malafide maatschappijen kat en muis met de Commissie, zoals Gilles Gantelet van het Directoraat-Generaal "Vervoer en Energie" van de Commissie vertelt. « We zagen dat wanneer we een luchtvaartmaatschappij uit Sierra Leone verboden, die opnieuw opdook in Kirgizië. Wanneer we in Kirgizië onderzoek deden, doken dezelfde maatschappijen later opnieuw op in een ander land... Er is inderdaad een probleem. »

Geen enkele maatschappij uit de Europese Unie staat op de zwarte lijst. De toestand van de Bulgaarse vloot maakte echter dat het land op het moment van de toetreding geen toegang kreeg tot de eengemaakte markt in Europa. Gantelet : « Vliegtuigen van Europese vliegmaatschappijen zijn in betere staat en we hebben te maken met luchtvaartmaatschappijen die fundamenteel geen problemen veroorzaken. Maar het is niet omdat een maatschappij niet voorkomt op de zwarte lijst dat ze volledig veilig is. Wat wel zeker is, is dat diegenen die op de zwarte lijst staan gevaarlijk zijn én verboden in de hele Unie ».

Lage kostenmaatschappijen volgen net als andere Europese maatschappijen de regels die de wet hen oplegt

De Europese veiligheidsnormen bieden het voordeel dat ze ook bijdragen tot de algemene veiligheid van het luchtverkeer, zowel binnen als buiten de Unie. Gantelet : « De maatschappijen komen eerst naar ons om te bewijzen dat hun maatschappij in orde is ».

De veiligheidsregels van de Unie zijn ook van toepassing in die landen die met de Unie bilaterale akkoorden afsloten zoals de Balkanlanden of Marokko. De Unie is ook bezig bijstandsprogramma's te organiseren om de overheden van de burgerluchtvaart van andere landen te helpen in het ontwikkelen van kwaliteitsnormen.

Sommigen mensen zijn ongerust over de veiligheid van lage kostenmaatschappijen die willen besparen op allerlei uitgaven en hun vliegtuigen veel laten vliegen ten koste van de veiligheid. Gantelet wijst erop dat « er tot nu toe nog geen ernstig ongeval gebeurde met een lage kostenmaatschappij. Dat wil niet zeggen dat zoiets onmogelijk is maar je moet toch opletten met geruchten. Het is wel zo dat ze nog nooit echt onder de loep genomen werden door controle-organismen. »

Lage kostenmaatschappijen volgen net als andere Europese maatschappijen de regels die de wet hen oplegt, zelfs al hebben velen de gewoonte om niet meer te doen dan dat. Wel is

het zo dat de meeste van deze maatschappijen met betrekkelijk nieuwe vliegtuigen vliegen. Hun vloot is dus in goede staat.

Iemand uit de luchtvaartsector zei ooit dat het gevaarlijker is een taxi te nemen dan een vliegtuig. Statistisch gezien is dat waar, maar wanneer een taxi een ongeluk veroorzaakt dan heeft dat maar op een zeer beperkt aantal mensen een impact. Een vliegtuig met tweehonderd mensen dat verongelukt, heeft verstrekende gevolgen, vooral ook psychologische, bij het grote publiek.

Frederik Ronse

De zwarte lijst vindt u op : www.ec.europa.eu/transport/air-ban/furtherinfo_nl.htm

© P. Frère

‘Charleroi’ maakt Europa

Neeemt u het vliegtuig om op vakantie te vertrekken? Dan vertrekt u waarschijnlijk vanop een Belgische luchthaven. En in zekere zin draagt u zo bij tot de zich al lang aanslepende controverse rond de luchthavens: de geluidsnormen en -hinder, de nachtvluchten en de spreidingsplannen...

Het probleem van Brussels Airport spruit in de eerste plaats voort uit een strategische beslissing van de Belgische overheid, vertelt een Europees expert. « *Terwijl in andere landen werd beslist een nieuwe luchthaven uit te bouwen op 80 km. van de stad, zoals in Milaan bijvoorbeeld, probeerden men in België om de stedelijke luchthaven te versterken. En dat zorgt voor problemen* », legt Gilles Gantelet van het Directoraat-Generaal “Vervoer en Energie” uit. Bovenop de keuze voor een verdere ontwikkeling van de nationale luchthaven vlakbij de stad – sommigen willen het huidig aantal bewegingen van 250.000 optrekken naar 500.000 – komt nog de versnippering van de bevoegdheid over de geluidsnormen over drie overheden. Kunnen de omwonenden van de luchthaven rekenen op hulp van Europa? Niet echt. Enkele jaren geleden pleitten sommigen voor een oplossing van de geluidsoverlast via een Europese regelgeving die de nachtvluchten zou verbieden. De Commissie weigerde dat omdat het probleem van Brussels Airport niet hetzelfde is als dat van bijvoorbeeld Malpensa, Charleroi, Pisa of

Oostende. « *Je mag van een luchthaven die ver van steden en woonwijken ligt niet eisen dat ze dezelfde geluidsnormen toepast als een luchthaven vlakbij een grote stad* », vindt Gantelet. De richtlijn die in 2002 werd aangenomen, bepaalt dat men geval per geval moet bekijken. België kan dus geluidsbepalingen opleggen in zoverre het die verantwoordt bij de Commissie en indien alternatieven niet mogelijk zijn. Gantelet: « *Het is dus aan de Belgische overheid en de omwonenden om de beste manier te vinden de luchthaven te ontwikkelen met zo wei-*

© isopix

nig mogelijk nadelige effecten ». Anders gezegd, reken niet op Europa om het probleem op te lossen.

De Commissie legde veel meer energie aan de dag in het dossier van de luchthaven van Brussels South Charleroi. Het betrof daar een probleem van overheidssteun.

Aanvankelijk werden luchthavens niet beschouwd als economische actoren maar als infrastructuur waardoor ze aan de concurrentieregels konden ontsnappen. Charleroi werd het symbool van die nieuwe realiteit: op het ogenblik waarop die infrastructuren elkaar begonnen te concurreren om reizigers aan te trekken, werden het commerciële actoren. En dus vielen ze onder het toepassingsgebied van

de concurrentieregels. De Commissie analyseerde het dossier op basis van een eenvoudig principe: werd het geld van de overheid aangewend zoals een privé-investeerder dat zou doen? Voor 65% van het geld was dat inderdaad het geval. Maar het kon niet dat alleen de lagekosten-

maatschappij Ryanair kon genieten van een belastingvoordeel op de landingsrechten tenzij dat voordeel ook voor anderen gold. Het kan evenmin

dat een overheid bepaalde luchthavendiensten zoals de brandweer zelf financiert. Die zijn normaal ten laste van een luchthaven.

In 2004 verplichtte de Commissie Ryanair om vier miljoen euro terug te betalen aan de Waalse overheid. De maatschappij vocht die beslissing aan bij het Hof van Justitie en binnenkort wordt het vonnis verwacht. Krijgt de Commissie ongelijk dan zal dat de nodige opschudding veroorzaken in het vliegwereldje. Immers, het geval ‘Charleroi’ werd een soort van richtsnoer voor de Commissie om andere gevallen van staatssteun in de sector te beoordelen. « *Elk geval wordt op die basis beoordeeld. En heel regelmatig krijgen we klachten. Telkens een regionale luchthaven een luchtvaartmaatschappij één voordeel geeft, reageren de anderen, klein of groot* », stelt Gantelet vast. Onder voorbehoud van de uitspraak van het Hof van Justitie die binnenkort wordt verwacht, kunnen we dus stellen dat ‘Charleroi’ in dit domein Europa maakt.

Pierre Bouvier

> Consumentenbeleid

Mobiel bellen eindelijk goedkoper

Een gsm-oproep naar het buitenland wordt 70 % goedkoper. Wanneer? Ten laatste in augustus... na de vakantie dus, helaas. Elke oproep kost vanaf dan maximum 0,49 euro per minuut. Dat is goed nieuws voor de 150 miljoen consumenten die hun GSM in het buitenland gebruiken.

Deze overwinning mag op het conto van commissaris Viviane Reding worden geschreven. Zij is verantwoordelijk voor "Informatiemaatschappij en media" in de Commissie. Onmiddellijk na haar benoeming al wilde ze een oplossing voor de hoge kostprijs van mobiele oproepen in en naar het buitenland. Iedereen vond dat een goed idee, maar velen twijfelden eraan of de Commissie die job voor elkaar zou krijgen.

In juli 2006 stelde Reding vast dat « *de roamingkosten voor mobiele telefoons op een abnormaal hoog niveau bleven ondanks berhaalde waarschuwingen aan de sector* ». Ze besliste dan maar het probleem aan te pakken via wetgevendende initiatieven. Het voorstel van verordening van de commissaris wil de prijzen van telefoontjes naar het buitenland afstemmen op nationale oproepen. Het voorstel dat de roamingkosten zou doen dalen met 70 % zette kwaad bloed bij de operatoren. Er werd tien maanden onderhandeld. De Commissie versoepelde haar standpunt en er kwam een compromis uit de bus dat maximumprijzen vastlegt. Het Europees Parlement hield eveneens stand, ondanks doorgedreven lobbying van onder meer France Telecom en het Britse Vodafone. Die vonden dat het voorstel van de Commissie veel weg had van « *communistische, planeconomische tarieven* ». Op 23 mei keurde een grote meerderheid van de Europese volksvertegenwoordigers het voorstel van de Commissie goed en op 7 juni was het de beurt aan de Europese ministers.

De maximumprijs van een oproep die men doet vanuit het buitenland

wordt vastgelegd op 49 cent per minuut, exclusief btw. De oproep die men ontvangt vanuit het buitenland kost maximum 24 cent, exclusief

btw. Dat maximumbedrag zal twee keer dalen. In de lente van volgend jaar zullen deze oproepen respectievelijk 46 en 22 cent kosten, in 2009 daalt dat tot 43 en 19 cent. « *Eindelijk zullen we dan een echte gemeenschappelijke markt hebben, ook voor mobiele telefonie* », aldus een tevreden Reding.

Op dit ogenblik blijft een oproep vanop een mobieltje in een ander Europees land gemiddeld vier keer duurder dan een binnenlandse oproep. Bovendien bestaan er grote verschillen tussen de operatoren. De consumenten zijn dus niet allemaal gelijk. Een Belg in Cyprus die naar huis belt met zijn mobiele telefoon, moet voor een oproep van vier minuten tien euro betalen en voor een oproep uit België zes euro. Een Fransman in Cyprus betaalt zes euro om naar huis te bellen en vier euro voor een oproep uit Frankrijk. Voor een Brit op Malta zou de prijs 8,24 en 5,83 euro. Die buitensporig hoge prijs verklaart waarom vijftien procent van de gsm-gebruikers zijn mobiele telefoon niet meeneemt op vakantie.

De nieuwe prijzen zullen ten goede komen van ten minste 147 miljoen Europeanen waarvan 37 miljoen toeristen en 110 miljoen professionelen. Gezien het klimaat van scepticisme ten aanzien van Europa, is deze regeling een goede zaak.

De Commissie vindt dat deze verordening « *bet Europa der resultaten* » belichaamt. Een Europa dat voor een vrij verkeer van personen is en de mobiliteit van studenten en werknemers wil bevorderen, moet ook oog hebben voor het moderne leven. Het was hoog tijd een rem te zetten op de gigantische winsten die de mobiele telefoonoperatoren maakten. De roaming-omzet bedraagt 8,3 miljard euro waarvan de helft netto-opbrengsten zijn.

Wanneer de nieuwe tarieven precies van toepassing zijn, valt nog af te wachten. De verordening wordt van kracht einde juni maar de operatoren krijgen een maand tijd om hun cliënten nieuwe prijsvoorstellen te doen en een bijkomende maand om die toe te passen. Dat betekent waarschijnlijk dat de tarieven zullen dalen vanaf einde augustus. De Commissie hoopt evenwel dat de concurrentie de operatoren ertoe zal aanzetten om vanaf juli al de nieuwe tarieven toe te passen.

De consumentenorganisaties zijn uiteraard erg tevreden met dit nieuwe « *eurotarief* ». « *We zullen wel waken over de prijzen van sms'jes, mms en andere internetdiensten die niet onder de toepassing van de nieuwe verordening vallen* », aldus Jim Murray, directeur van de Europese consumentenorganisatie. Niet zonder reden overigens, de operatoren dreigen ermee de tarieven van lokale oproepen te doen stijgen om het verlies van inkomsten op de roaming goed te maken. De strijd is dus nog niet gestreden.

Barbara Speziali

Europa in kroniek

dinsdag 17 april

> **Eurojust, het instrument in de strijd tegen terrorisme, pornografie, georganiseerde misdaad, seriemoordenaars, mensenhandel en drugssmokkel, viert zijn vijfde verjaardag.** Steeds meer lidstaten doen een beroep op dit 'Europees orgaan voor de justitiële samenwerking'. 771 gevallen werden in 2006 voorgelegd aan Eurojust. Dat is een stijging van 31 % tegenover het vorige jaar. Dit jaar zal het waarschijnlijk gaan om meer dan 1.000 dossiers. Toch is commissaris Frattini niet tevreden. Hij vindt de samenwerking verre van « *bevredigend* » omdat sommige lidstaten, uit vrees dat bepaalde informatie te veel wordt verspreid, geen beroep willen doen op Eurojust. Dit gebrek aan vertrouwen belemmert de werking van de dienst. Frattini wil de idee van een Europees parket terug op de tafel leggen.

> **De Europese afgevaardigden die in het Amerikaans Congres worden ontvangen, laten duidelijk verstaan dat de Europese Unie het niet eens is met de illegale activiteiten van de CIA.** « *De notie van 'uitlevering' of 'uitwijzing' die buiten de controle van de rechterlijke overheid op het grondgebied van de Unie gebeurt, is een schending van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens* », laat de Brit Jonathan Evans weten. De Italiaan Claudio Fava klaagt het « *illegaal instrument aan dat de Verenigde Staten gebruiken in de strijd tegen het terrorisme* ». De Britse liberaaldemocraat Sarah Ludford vindt dat « *de geloofwaardigheid en de reputatie van de Verenigde Staten hierdoor werd aangetast* ». De Amerikaanse republikein Dana Rohrabacher vindt dat de uitleveringen/ontvoeringen een aanvaardbare methode zijn om de burgers van alle landen te beschermen tegen deze nieuwe vorm van oorlogsvoering.

woensdag 18 april

> **De Commissie wil Europese ondernemingen die exporteren naar het buitenland een duwtje in de rug geven.** Commissaris Mandelson stelt daarom een strategie voor die handelsbelemmeringen in derde landen moet wegwerken. Hij viseert vooral « *overbodige regelgeving, discriminerende normen en niet-gerespecteerde intellectuele rechten* ». Nieuw is dat de ondernemingen in de toekomst zullen samenwerken met de bevoegde diensten van de Commissie en de lidstaten om de handelsbelemmeringen te identificeren en te vermijden. Europese teams zullen overal ter wereld actief zijn in het kader van die strategie. In het begin zal de actie vooral gericht zijn op enkele sleutelmarkten en -sectoren en het probleem van de intellectuele eigendomsrechten. Wanneer de belemmeringen in kaart zijn gebracht zal de Unie « *druk uitoefenen* » op de betrokken landen en niet aarzelen maatregelen te nemen indien die voet bij stuk houden. Ongetwijfeld zal de Unie dan naar de Wereldhandelsorganisatie stappen.

> **Vier bierbrouwers krijgen van de Commissie een stevige boete van 273 miljoen euro aan hun broek** omdat ze de Nederlandse biermarkt onder elkaar verdeelden door prijsafspraken te maken. De grootste Nederlandse bierbrouwer Heineken moet 219 miljoen euro betalen.

Twee kleinere bedrijven de rest. De vierde schuldige – het Belgisch-Braziliaanse Inbev – krijgt gratie en dient de boete van 84 miljoen euro niet te betalen omdat het meewerkte met het onderzoek. Commissaris Kroes kondigt aan dat er ook een onderzoek zal gebeuren in België, Luxemburg, Frankrijk en Italië. De Nederlandse horeca-uitbaters onderzoeken nu of ze op basis van het verdict van de Commissie schadevergoeding kunnen krijgen van de bierbrouwers.

donderdag 19 april

> De strijd tegen gevaarlijke producten voor consumenten wordt opgedreven. Dankzij 'Rapex', een systeem voor de snelle uitwisseling van informatie over producten die een ernstig risico opleveren, worden steeds meer gevaarlijke producten opgespoord en uit de markt genomen. Vorig jaar waren dat er 924, het jaar daarvoor 701 en in 2004 amper de helft. In de helft van de gevallen gaat het om Chinese producten, in de eerste plaats speelgoed, gevolgd door elektronische toestellen, motorvoertuigen, verlichting en make-up. Commissaris Kuneva laat weten dat sommige lidstaten beter meewerken aan Rapex dan anderen. Zestig procent van de aangiften is afkomstig uit Duitsland, Hongarije, Griekenland, het Verenigd Koninkrijk en Spanje. De commissaris doet een oproep aan de andere landen om actiever deel te nemen aan Rapex.

> **Racistische uitlatingen zijn vanaf nu overal in de Unie strafbaar.** Na zes jaar moeilijke onderhandelingen zijn de ministers van Justitie het eindelijk eens over een kaderbesluit dat minimumstraffen vastlegt. Op het grondgebied van de Unie is het aanzetten tot geweld of haat waarbij een groep of een individu wordt geveiseerd op basis van ras, huidskleur, godsdienst, afkomst of nationaliteit in de toekomst strafbaar met één tot drie jaar gevangenis. Diezelfde straf geldt ook voor negationisme, het banaliseren van oorlogsmisdaden, genocides en misdaden tegen de menselijkheid. Het hakenkruis is evenwel niet verboden. Het Verenigd Koninkrijk slaagde erin de swastika te laten erkennen als een belangrijk symbool van het hindoeïsme. Andere landen bekwamen dan weer dat de vrijheid van meningsuiting enkel moet worden gesanctioneerd indien die kan aanzetten tot haat en geweld. Dat betekent in de praktijk dat een negationist in het Verenigd Koninkrijk nog steeds het bestaan van de gaskamers kan ontkennen...

maandag 23 april

> **'Diabolo', de internationale douane-actie die Olaf coördineerde, was een succes.** Olaf is

het Europees bureau voor fraudebestrijding. In februari jongstleden werden 500 containers afkomstig uit Azië gecontroleerd. Daaraan werkten onder meer 300 Europese douaniers mee, dertien Aziatische landen, Europol en Interpol. Twintig containers bevatten meer dan 134 miljoen namaaksigaretten, goed voor 220 miljoen euro gemiste taksen. Vierenveertig andere containers bevatten 557.000 andere namaakproducten zoals textiel, uurwerken, speelgoed, schoenen, reiskoffers... Acht misdadigers werden gevat. Deze succesvolle operatie is "een belangrijke stap in de internationale samenwerking tegen namaak en fraude", aldus commissaris Kallas.

dinsdag 24 april

> **Het probleem van de zetel van het Europees Parlement wordt opnieuw aangekaart**, dit keer in het kader van de begroting. Het Parlement verleent 'kwijting' voor de uitgaven van de instellingen in 2005, maar vraagt, in navolging van de groene europarlementair Bart Staes, een evaluatie van de kosten die verbonden zijn aan het aanhouden van drie werkplekken "globaal en opgesplitst per site". De parlementairen willen op die manier "kunnen berekenen waar er kan worden bezuinigd". Ze benadrukken tevens de milieupact te willen analyseren van het

vrijdag 20 april

> **Voorkomen is beter dan genezen.** Voor de eerste keer bespreken de ministers van Financiën van de eurozone in Berlijn hun nationale begroting vooraleer die goed te keuren. Commissaris Almunia is bijzonder tevreden en de voorzitter van de eurogroep, Jean-Claude Juncker, eveneens omdat de nationale begrotingen "in dezelfde richting gaan". De dertien landen engageren zich om bijkomende inkomsten ingevolge een sterkere groei dan voorzien te besteden aan het afbouwen van de overheidsschuld. Dat is een "prioriteit" uit respect voor "de toekomstige generaties" die zullen worden geconfronteerd met de veroudering van de bevolking, vindt Juncker.

> **In de toekomst zullen er Europese grensbewakers worden ingezet.** Dat beslissen de ministers van Binnenlandse zaken. Die Europese grensbewakers zullen ter beschikking staan van landen die plots worden geconfronteerd met grote groepen illegalen. Het 'Europees Agentschap voor het Beheer van de Operationele Samenwerking aan de Buitengrenzen', kortweg Frontex, beschikt hiervoor over 450 agenten, 21 vliegtuigen, 27 helikopters en 116 boten. "Dit is een mooi voorbeeld van Europese solidariteit", aldus commissaris Frattini.

over en weer reizen tussen Brussel, Luxemburg en Straatsburg. De groenen stellen een onafhankelijk onderzoek voor waarin "de concrete schade aan het milieu van dat rondreizende circus wordt aangetoond", aldus de Brit Carolinne Lucas. Het gaat om de uitstoot van 20.000 ton CO₂. Dat komt neer op "13.000 vluchten heen en terug tussen Londen en New York". "Vooraleer de anderen met de vinger te wijzen, dienen we eerst zelf het goede voorbeeld te geven", vindt de Luxemburger Claude Turmes. "Hoe lang zullen de staatshoofden en regeringsleiders van de Unie deze struisvogelpolitiek aanhouden die de meerderheid van de Europese burgers en Europese afgevaardigden aan de kaak stelt. Wanneer komt er een einde aan deze belachelijke verhuizingen?" vraagt de Brit Jean Lambert zich af.

woensdag 25 april

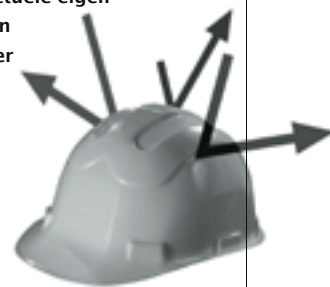
> **Het Europees Parlement is solidair met Bronislaw Geremek.** De grote meerderheid van het Parlement – met uitzondering van extreemrechts en de Poolse afgevaardigden – steunt Geremek die weigert een verklaring te ondertekenen waarin staat dat hij nooit meewerkte met het communistische regime. Hierdoor kan de Poolse overheid zijn mandaat als europarlementair intrekken. De voorzitter van Geremek's politieke fractie, Graham Watson, spreekt van "een heksenjacht". "Het is een schande dat een groot land als Polen wordt geleid door zo'n regering", vindt Martin Schultz die de voormalige minister van Buitenlandse zaken de "volledige steun" toezegt van de socialisten. Francis Wurtz doet hetzelfde in naam van Unitair Links. De groene Daniel Cohn-Bendit roept het Parlement op om het been stijf

te houden indien het mandaat van Geremek wordt ingetrokken. Parlementsvoorzitter Pöttering vindt Geremek "een groot politicus die zich voortdurend inzet voor de democratie in zijn eigen land en de eenheid in Europa". Hij verzekert dat alle wettelijke mogelijkheden zullen worden onderzocht om te maken dat Geremek zijn werk kan voortzetten.

> **Intellectuele eigendomsrechten worden beter beschermd.**

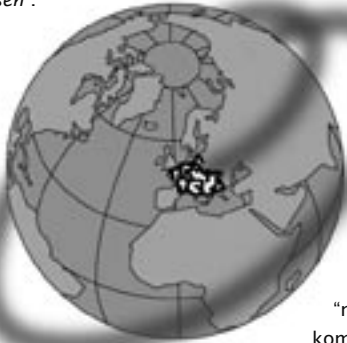
Het Europees Parlement stemt in met de voorstellen van de Commissie om elke inbreuk erop omwille van commercieel gewin, vooral via internet, te vervolgen. Elke zware inbreuk door een misdaadbende zal worden beboet met 300.000 euro en/of vier jaar gevangenis met uitstel. Voor minder ernstige inbreuken wordt een boete voorzien van 100.000 euro. Deze vorm van inbreuk is immers een "bedreiging voor de Europese economie". De socialistische Nicola Zingaretti verduidelijkt evenwel dat het "niet de bedoeling is kinderen die muziek van het internet downloaden te treffen, wel om maffieuze types te straffen".

> **Het Europees Parlement is vóór innovatieve therapieën.** Een meerderheid van afgevaardigden aanvaardt het principe van een centrale Europese goedkeuringsprocedure voor het commercialiseren van medicijnen voor weefsel- en celtherapieën. De ethische bezwaren die de Poolse christendemocratische rapporteur Miroslav Mikolasik naar voor schoof worden zonder boe of bah van tafel geveegd, ook door een zestigtal Belgische, Britse en

Fransen afgevaardigden uit zijn eigen politieke familie. Die sluiten zich aan bij de liberaaldemocraten, de socialisten en de communisten. In de daaropvolgende uren laat Noël Treanor, de secretaris-generaal van de Commissie van Bisschoppenconferenties binnen de Europese Unie weten dat "er nog geen wetenschappelijke methodes zijn om een ziekte als Alzheimer tegen te gaan". Hij vindt het "onverantwoord valse hoop te geven aan zieke en wanhopige mensen".

donderdag 26 april

> **De Commissie-Barroso legt de eerste steen voor een Europese ruimtepolitiek.** De investeringen van de Unie, het Europees ruimtevaartagentschap (ESA) en de lidstaten in de ruimtevaart vertegenwoordigen slechts een vijfde van de Amerikaanse ruimtevaartinvesteringen. Ruimtevaart is belangrijk voor de economische groei en de Commissie stelt de lidstaten dan ook voor om nauwer met elkaar samen te werken. Commissaris Verheugen en zijn collega's willen de investeringen rationaliseren en de ruimtevaart ontwikkelen en ten dienste stellen van economische, sociale en politieke doelstellingen van de Unie. Het is ook de bedoeling onafhankelijk en autonoom te blijven in de ruimte, vooral dan inzake veiligheid en defensie.

> Het Europees Parlement veroordeelt homofobe manifestaties. Met uitzondering van de Europese Volkspartij, wijzen alle grote fracties met de vinger naar de evolutie in Polen. Ze vragen aan het Europees waarnemingscentrum voor racisme en vreemdelingenhaat een "onderzoek in te stellen naar het klimaat van rassenonverdraagzaamheid, vreemdelingen- en homohaat dat de kop op steekt in dat land". Ze vinden dat de verklaringen van publieke personen moeten worden veroordeeld en gesanctioneerd omdat het hier gaat om een inbreuk op de mensenrechten. Ze verzekeren dat ze "met aandacht" de ontwikkelingen in Polen zullen volgen en Vladimir Spidla, de Commissaris voor gelijke kansen, belooft dat hij "niet zal aarzelen tussen te komen indien er zich inbreuken voordoen" op het Europees recht. De Poolse Eerste minister Jaroslaw Kaczynski vindt dat de parlementaire resolutie "aanvechtbaar" is en dat "het toenemend aantal homoseksuelen ingaat tegen de belangen van elk land".

zaterdag 28 april

> **De islamitisch-conservatieve, Turkse minister van Buitenlandse zaken Abdullah Gül wordt niet verkozen tot president van Turkije.** De oppositie vraagt aan het Grondwettelijk hof de eerste ronde van de verkiezingen ongeldig te verklaren omdat de opkomst onvoldoende was. Het hoofd van het Turkse leger waarschuwt dat de seculiere staat niet opnieuw in vraag mag worden gesteld. Het Duitse voorzitterschap van de Raad vindt zo iets onaanvaardbaar. De "verkiezingen en het Grondwettelijke hof" mogen niet worden "beïnvloed van buitenaf". Commissaris Olli Rehn is het daarmee helemaal eens en vindt dat "het leger de democratische prerogatieven moet overlaten aan een verkozen regering".

maandag 30 april

> **De Commissie wil dat de financiële diensten voor particulieren Europees worden.** Waarom zijn bankrekeningen, persoonlijke en hypothecaire leningen, spaarrekeningen, investerings- en verzekeringsproducten vooral nationale aangelegenheden? De gewoontes van de consument spelen daarbij ongetwijfeld een rol maar andere drempels kunnen eveneens de europeanisering van de sector belemmeren. De Commissie stelt een Groenboek voor om beter te achterhalen wat de redenen kunnen zijn. Vervolgens zal ze maatregelen nemen.

> **Europeanen en Amerikanen keuren een 'kader' goed om de trans-Atlantische economische integratie te versnellen.** Angela Merkel, George Bush en commissievoorzitter Barroso zijn bijeen in Washington en beslissen te snoeien in de reglementaire overlast die de handel en de economische relaties in brede zin belemmert. Vooral de domeinen van de handel, de intellectuele eigendom, het onderzoek, de financiële markten en de investeringen worden aangepakt. Een trans-Atlantische economische raad waarvan Verheugen voorzitter is, zal erover waken dat iedereen zijn beloften nakomt.

dinsdag 1 mei

> **De relaties tussen Estland en Rusland verslechteren.** "Rusland valt Estland en dus de Europese Unie aan", aldus de Estse minister van Buitenlandse zaken, Urmas Paet. Die beschuldigt de Russische ambassade ervan onrust te stoken in Tallinn om te protesteren tegen de verplaatsing van een Sovjetmonument. De daaropvolgende uren doen zich incidenten voor aan de Estse ambassade in Moskou. Paet vraagt de Unie "hier tegen vastberaden op te treden" en indien nodig "de Europees-Russische top van 18 mei in Samara uit te stellen". Het Duitse voorzitterschap weerhoudt dit voorstel niet.

woensdag 2 mei

> **Het Grondwettelijk hof in Turkije annuleert de presidentiële verkiezingsuitslag.** "Respect voor de instellingen is wezenlijk voor de politieke stabiliteit", aldus commissaris Olli Rehn. Hij herinnert eraan dat de Unie gebouwd is op "waarden van vrijheid en democratie en dat respect voor de rechtsstaat en de mensenrechten belangrijk is. Het burgerrecht primeert op het militaire."

> **De Commissie stelt een voorlopig voorstel van begroting voor 2008 voor.** Commissaris Grybauskaitė spreekt van een "historisch moment" omdat "voor de eerste keer de directe uitgaven voor economische groei en werkgelegenheid de grootste uitgavenpost van de Europese begroting uitmaken". 44,2 % van de middelen (129,1 miljard euro) - of 1,03 % van het bruto communautair product - wordt besteed aan de verwezenlijking van de Strategie van Lissabon en de samenhang terwijl "slechts" 43,6 % wordt besteed aan de bescherming van de natuurlijke hulpbronnen, de landbouwuitgaven inbegrepen. Dit is een duidelijk bewijs dat de "Commissie van plan is de begroting te heroriënteren op de Europese uitdagingen", als dus nog Grybauskaitė.

> **De belastingbasis voor bedrijven moet worden geharmoniseerd.** De Commissie "is ervan overtuigd dat een gemeenschappelijke en geconsolideerde belastingbasis een belangrijke bijdrage zou leveren aan het succes van de Europese eengemaakte markt", aldus commissaris Kovacs. Die beseft wel dat zeven landen met Ierland op kop, niet warm lopen voor dat idee. Hij herinnert er evenwel aan dat de harmonisering niet de belastingtarieven betreft, wel de belastingbasis. De belastingtarieven blijven een bevoegdheid van de lidstaten.

donderdag 3 mei

> **Almunia steekt de lof-trompet over de euro.** *“Met onze gemeenschappelijke munt zijn we beter af dan zonder”*, aldus de commissaris voor economische en monetaire aangelegenheden. Hij

is tevreden over de volgehouden groei en de dalende begrotingstekorten in de eurozone. Die gingen van 2,5 % van het bruto binnenlands product in 2005 naar 1,6 % in 2006. En hoewel de euro vorig jaar met 11 % steeg ten aanzien van de dollar en met 12,5 % ten aanzien van de yen tastte dat de export naar de Verenigde Staten niet aan. *“De euro beschermt ons tegen externe volatiliteit”*, verduidelijkt Almunia die er nog bijvertelt dat de euro de referentiemunt is in een vijftigtal landen en dat het aandeel van internationale obligatie-uitgiftes die worden uitgedrukt in euro het aandeel van die in dollar overschrijdt. Dit moet de eurozone aanmoedigen om een belangrijkere rol te spelen in de wereldeconomie door bijvoorbeeld een zetel te bekleden in instellingen zoals het Internationaal Monetair Fonds. Het is een politiek gevoelige kwestie die niet voor morgen is maar de Commissie zal hiervoor blijven pleiten, aldus nog Almunia.

> **Het verlov zonder wedde van Louis Michel doet de euro-parlementairen knarsetanden.** Sommige leden van de commissie voor ontwikkelingssamenwerking verwijten hem de bepaling te overtreden die stelt dat commissarissen *“hun functie in alle onafhankelijkheid uitoefenen”*. *“De Commissie is geen administratief secretariaat waarin politiek aseksuele wezens zetelen”*, kaatst Michel de bal terug. *“De kracht*

van een commissaris om het Europees project te dragen ligt in zijn politieke sterkte. Daarin verschilt hij van de directeurs-generaal”. Op de vraag van twee conservatieve volksvertegenwoordigers wat hij na 10 juni gaat doen, antwoordt Michel enigszins raadselachtig dat zijn *“eerste keuze de Commissie is tot in 2009, zelfs al kan je de verkiezingsuitslag niet voorspellen”*.

zondag 6 mei

> **Nicolas Sarkozy is amper verkozen tot president en hij doet al een oproep aan zijn Europese partners.** *“Al heel mijn leven ben ik Europeaan”*, verzekert hij. *“Frankrijk is opnieuw in Europa”* en hij nodigt de Europese leiders uit *“te luisteren naar de stem van het volk dat bescherming nodig heeft. Ik wil niet blind blijven voor de woede van de mensen die de Europese Unie niet zien als een bescherming maar als een paard van Troje dat alle bedreigingen van een veranderende wereld in zich draagt”*. Commissievoorzitter Barroso ziet in het resultaat van de Franse verkiezingen een *“ja aan Europa”*. Hij herinnert eraan dat de toetredingsonderhandelingen met Turkije *“gebeuren op basis van een mandaat dat door de lidstaten unaniem werd aanvaard”*. In geval één of meerdere lidstaten dat opnieuw in vraag stellen *“moeten zij vanzelfsprekend hiertoe het initiatief nemen en de gevolgen dragen”*.

maandag 7 mei

> **De Commissie stelt haar economische verwachtingen naar boven bij.** De economische groei van 2006 was de sterkste sinds zes jaar en commissaris Almunia kondigt aan dat er voor 2007 een groei verwacht wordt van 2,6 % in de eurozone en 2,9 % in de Unie. Voor 2008 bedraagt die respectievelijk 2,5 % en 2,7 %. Dat moet zich vertalen in een *« sterke jobcreatie »* van zes miljoen jobs in de eurozone en bijna negen miljoen in de Unie, aldus Almunia. De commissaris is ook erg tevreden over de vermindering van de overheidsschuld tot 66,9 % van het bruto binnenlands product in de eurozone en 59,9 % in de Unie.

> **De ministers van Financiën van de eurozone zijn akkoord om een « douaneruimte zonder papieren documenten te creëren ».** De Europese douaniers moeten een gemeenschappelijke portaalsite opzetten en de verschillende nationale douanesystemen compatibel maken. De controle van goederen zal in de toekomst gebeuren via één loket. *« Het opzetten van een pan-Europees, elektronisch douanesysteem zal het concurrentievermogen van de bedrijven versterken »*, aldus commissaris Kovacs.

woensdag 9 mei

> **De Europese instellingen zijn het niet eens over Rusland.** Het Duitse voorzitterschap deelt aan het Europees Parlement mee dat het hoopt dat de Top van Samara van 18 mei de aanzet zal zijn voor de onderhandeling van een partnerschapsakkoord tussen de Unie en Rusland hoewel het Russische embargo op Pools vlees nog niet werd opgeheven. De toon is anders bij de Europese afgevaardigden. De liberaal-democraat Graham Watson vindt dat de *« Russische intimidatiepogingen »* ten aanzien van Estland normale relaties in de weg staan. De Nederlandse socialist Jan Wiersma meent dat

de Unie niet kan aanvaarden dat Rusland de Russische oppositie de mond snoert. De Franse conservatief Joseph Daubert vindt dat de Unie het probleem van de mensenrechten dient aan te kaarten bij Vladimir Poetin omdat de ontwikkelingen in Rusland *« onrustwekkend en ernstig »* zijn.

donderdag 10 mei

> **De Commissie legt de basis voor een Europese strategie voor cultuur.** Ze publiceert een *« Europese Agenda van cultuur in tijden van mondialisering »*. Cultuur moet bijdragen tot economische groei en interculturele verdraagzaamheid. De Commissie stelt voor een cultuurfonds van 30 miljoen euro op te richten om de verspreiding en de productie van cultuurproducten in de landen van Afrika, de Caraïben en Stille Zuidzee aan te moedigen. *« Erkenning van een kunstwerk is erkenning van de innerlijke rijkdom van de ander »*, aldus Louis Michel die ook wil dat de toekenning van visa voor Afrikaanse artiesten makkelijker wordt. Commissaris voor cultuur, Figel, vindt dat *« cultuur en gemeenschappelijke waarden veel beter dan de zakenwereld duidelijk maken waar het in Europa over gaat »*. Hij wil daarom een intern *« gestructureerde dialoog met mensen uit de cultuurwereld via een cultuurforum »*.

> **Het Vlaams Gewest krijgt groen licht van de Commissie voor de financiering van installaties die de overslag van containers van het weg- naar het watervervoer mogelijk maken.** De hoge kosten van de overslag maken dat een gecombineerd vervoer veel duurder is dan enkel wegvervoer waarbij milieukosten buiten beschouwing worden gelaten. De subsidies kunnen dit verschil in kosten overbruggen waardoor het gecombineerd vervoer niet langer financieel nadelig is.

> *Onderwijs, opleiding, jeugdzaken*

Europees burgerschap op school

Komt het Europees burgerschap voldoende aan bod in het onderwijs?

Sinds het Verdrag van Maastricht bestaat er wat meer speelruimte voor een onderwijspolitiek op Europees niveau: Erasmus, het Bologna- en het Kopenhagenproces zijn daar enkele voorbeelden van. De Raad Onderwijs kreeg in 2000 zijn huiswerk mee om de ambitie van de Lissabondoelstellingen - Europa als meest concurrentiële kenniseconomie - te realiseren. Sinds dien hebben de ministers gewerkt aan een doelstellingsrapport op Europees niveau dat via de open coördinatie-methode regelmatige toetsing krijgt; betere lerarenopleiding, toegang voor allen tot ICT, definiëring van basis-competenties...

Een recent rapport voor het Europees Parlement van de Engelse conservatief Beazley kan alleen herhalen wat reeds in vele voorgaande studies aan het licht kwam: zowel Europese als nationale initiatieven om Europees burgerschap aan bod te laten komen in de opleidingen, lijden onder een gebrek aan zichtbaarheid, toegankelijkheid, aangepaste instrumenten en coördinatie.

In 2005 - het Europees jaar van burgerschap door onderwijs en vorming - schreef Eurydice (www.eurydice.org), het netwerk voor onderwijs informatie in Europa), waarin blijkt dat de meerderheid van landen de Europese dimensie in acht neemt in de algemene doelstellingen van de studieprogramma's. Opleiding tot burgerschap is algemeen aanvaard als een belangrijke onderwijsopdracht. Dit betekent doorgaans kennisverwerving over de uitoefening van burgerrechten, de waarden van democratie, respect voor de rechten van de mens, verdraagzaamheid, solidariteit, participatie en steeds meer ook het respect voor milieu en natuur. Over het algemeen is dit een vakoverschrijdend thema

maar in de eerste plaats een onderdeel van de vakken geschiedenis, aardrijkskunde, maatschappelijke vorming, literatuur, muziek en kunst. Het aanleren van een andere taal wordt veelal naar voor geschoven als de manier bij uitstek om in contact te komen met anderen. Het is ook aanwezig in de voortgezette lerarenopleiding, maar slechts acht landen bevelen het aan in hun basisopleiding. Verder is er steeds meer aandacht voor uitwisselingsprogramma en studiebezoeken. In elf landen, waaronder België, wordt een specifieke inhoud gegeven aan wat de opleiding in burgerschap moet inhouden. Dat is onder meer het verwerven van een politieke cultuur, het ontwikkelen van houdingen en waarden die nodig zijn om een verantwoordelijk burger te zijn, het stimuleren van de actieve participatie van de leerlingen in de lokale en de schoolgemeenschap.

Naast hun bekommernis over het actief burgerschap op het plaatselijke en het nationale niveau, moeten de lidstaten nu een antwoord zoeken op de vraag wat het burgerschap van Europa betekent in de context van een uitgebreide Europese Unie in de 21ste eeuw. Europa heeft de institutionele omgeving van de burgers verrijkt en geeft het begrip burgerschap als het ware een extra dimensie, die steeds meer aan belang wint. Het is evenwel duidelijk dat er op dit vlak veel ruimte is voor verbetering. Actief burgerschap kan niet langer op louter nationale basis en moet ook steunen op een Europees bewustzijn, op het besef dat burgers binnen Europa een voorgeschiedenis

delen en dezelfde waarden, kansen en ambities hebben. De kennis van de gemeenschappelijke instellingen en hun specifieke wijze van functioneren, is noodzakelijk. Gezien de brede variëteit aan onderwijspraktijken in Europa, kunnen lidstaten en scholen in heel Europa van elkaar leren.

In de Franse Gemeenschap van België is begin dit jaar een nieuw decreet uitgevaardigd dat het onderwijs tot verantwoord burgerschap centraal stelt en onder meer de uitgave van een brochure aankondigt ten behoeve van alle scholieren uit de twee laatste jaren van het secundair onderwijs. Naast de Belgische instellingen moeten daarin ook de Europese worden toegelicht. De opleiding voor leerkrachten respecteert in zijn programma alle aanbevelingen van het Europees Parlement terzake en volgt stipt de doelstellingen vastgelegd op ministerieel niveau. Er worden ook vormingslessen georganiseerd voor leerkrachten aardrijkskunde en geschiedenis om hen in staat te stellen de Europese actualiteit in hun lessen te verwerken. De geschiedenismodule gaat dit jaar bijvoorbeeld specifiek in op de cohesiepolitiek binnen de Unie. Het decretaal inschrijven van de kennis over Europese instellingen is nieuw.

Langs Vlaamse zijde is de verwijzing naar Europa veel impliciet. De Vlaamse minister voor Buitenlands

---

Opleiding tot burgerschap is algemeen aanvaard als een principiële onderwijsopdracht

beleid, Geert Bourgeois, overhaalde zijn collega's van de Vlaamse regering wel om naar de scholen te gaan en er, naar aanleiding van de 50ste verjaardag van de Verdragen van Rome, les te geven over Europese integratie. Bourgeois gaf les in zijn vroegere college in Izegem waar 160 laatstejaars zijn college bijwoonden. Bourgeois had ook gepleit om een verwijzing

naar het Europese burgerschap op te nemen in de Verklaring van Berlijn, maar zijn voorstel haalde de uiteindelijke tekst niet.

In de Duitstalige Gemeenschap heeft de regering een ambitieus programma rond burgerschap dat zich uitspint over de volledige legislatuur. Het integreert programma's rond de

Belg als Europees burger reeds vanaf het basisonderwijs.

Arnaud de Saint-Denis

Eustory: geschiedenis in Europa

Volgend jaar kunnen Belgische jongeren deelnemen aan de wedstrijd 'Eustory'. Dat kan alleen of in groep. Het is de bedoeling een werkstuk te maken over geschiedenis. Dat werkstuk mag een verhandeling of opstel zijn, maar het kan ook een filmpje, tekeningen of een fotoreportage zijn.

In het verleden namen al achttien landen aan de wedstrijd deel. Nu dus ook de Belgen. En er zijn mooie prijzen te winnen. Deze geschiedeniswedstrijd wil jongeren motiveren om hedendaagse problemen te bekijken in een bredere historische context en hen leren kritisch te denken en te luisteren naar anderen die er soms een andere mening op na houden. Het is ook de bedoeling hun verantwoordelijkheidszin ten aanzien van hun eigen gemeenschap actief te ontwikkelen. De Belgische editie heeft daarbij op het eerste gezicht weinig aandacht voor de Europese dimensie. Dat is veel meer het geval in de internationale wedstrijd.

Zoals bij 'Eurosong for kids', is er eerst een nationale competitie en daarna een Europese. In België wordt de wedstrijd georganiseerd dankzij een samenwerkingsverband tussen de Koning Boudewijnstichting, het Belvue Fonds en 'knooppunt democratie' voor België enerzijds en de Duitse Körberstichting anderzijds, die als eerste in Europa een dergelijke wedstrijd organiseerde en het Europees secretariaat runt. België zal drie laureaten leveren die naderhand kunnen deelnemen aan de Europese workshops

Zoals bij 'Eurosong for kids', is er eerst een nationale competitie en daarna een Europese

tijdens de zomervakantie, samen met de laureaten uit de andere landen. Op de website van de Körberstichting staan verschillende getuigenissen van laureaten. De getuigenis van de zeventienjarige Christina uit Gladbeck is sprekend. *"Europese geschiedenis is dat wat wij in dit project maken, een veelvoud van perspectieven, van individueel tot internationaal, uitwisseling en discussie recht in de ogen kijken en het meest belangrijke, we zoeken niet naar een eenduidige waarheid die voor iedereen geldt"*

In 1994-1995 steunden de Körberstichting en de Europese Commissie een onderzoek in 27 landen onder de titel 'Jeugd en Geschiedenis'. In het verlengde van dit onderzoek lanceerde de Körberstichting in september 2001 het netwerk Eustory dat zich tot doel stelt om jonge Europeanen bewust te maken van lokale en Europese geschiedenis. Sinds 2001 hebben meer dan 70.000 jongeren uit Europa met meer dan 30.000 werkstukken aan de wedstrijd deelgenomen. Bedoeling is dat jongeren onder de 21 jaar een geschiedkundig document samenstellen over een bepaald thema in hun eigen landstaal. De Belgische editie, open voor alle jongeren in de laatste twee jaar secundair onderwijs, stelt

de vraag: *"Hoe leefden mijn ouders, grootouders, overgrootouders... op mijn leeftijd?"*. De onderliggende vraag is: *"Wat betekent het om jong te zijn op verschillende tijdstippen en in verschillende maatschappelijke contexten?"* Deelnemers krijgen een vlot geschreven brochure met nuttige aanduidingen en toelichting bij de methodes voor historisch onderzoek.

De winnaars kunnen prijzen winnen van 1.500, 1.000 en 500 euro. Voor elke Gemeenschap is er een afzonderlijke jury waarin historici en journalisten zetelen. Het initiatief wordt officieel gelanceerd in september. Teksten kunnen ingeleverd worden tot maart 2008.

Arnaud de Saint-Denis

Meer info vindt u op www.koerber-stiftung.de

> *Institutionele aangelegenheden*

In naam van 490 miljoen Europeanen

Wat zou u ervan vinden om, in naam van alle Belgen, uw mening te geven over de Europese Unie en de verwachtingen naar de toekomst? Niet makkelijk, nochtans is dat wat 27 Europese burgers deden op 10 mei jongstleden...

De zevenentwintig Europeanen – één per lidstaat – waren eigenlijk de vertegenwoordigers van 1.800 burgers die uitgeloot werden om deel te nemen aan de European Citizens' Consultations. Dat is het grootste pan-Europese debat over de toekomst

Dat rapport werd voorgelegd aan Margot Wallström, ondervoorzitter van de Commissie, aan Gérard Onesta, ondervoorzitter van het Europees Parlement en zijn collega Jean-Luc Dehaene, voormalig Belgisch Eerste minister en ondervoorzitter van de

worden geïntegreerd in het politiek proces. We moeten alle middelen aanwenden om de democratie in Europa te versterken. We zullen hieraan zoveel mogelijk gevolg geven en de andere actoren en instellingen moeten hetzelfde doen. » Ook Dehaene stelde dat het Europees Parlement « zal trachten de stem van de burger te versterken. Dat is zijn rol. »

Zowel het Parlement als de Commissie willen dus gevolg geven aan de stem van de burger, hoewel er uit de reacties een vaag gevoel van onmacht bleek: « zoveel mogelijk », « het Europees Parlement zal trachten »... Het probleem is dat er één afwezige was; de lidstaten en hun vertegenwoordigers in de schoot van de Europese instellingen, de Raad. Het ontlokte aan

de hoofdredacteur van de website Euractiv de woorden: « ik vrees dat deze zeer mooie oefening geen enkel resultaat zal hebben ». Hij wees er ook op dat bepaalde thema's die in het burgerdebat aan bod kwamen, « nog op de intergouvernementele manier worden beslist ».

Deze raadpleging van de Europese burgers was voor de Unie misschien een gelegenheid om de lidstaten op een discrete manier een duw in de rug te geven. Simon Wilson van de denktank 'The Centre' is daarover zeer duidelijk: « In het algemeen wil de Europese burger dat de Unie veel meer doet om de lidstaten aan te moedigen een sociale en familiale politiek te voeren, zelfs al wil niemand de Unie meer formele macht geven in dit domein. Je kan je dan de vraag stellen of de Unie, zonder echte macht, een antwoord kan bieden op deze vraag. »

Frederik Ronse

Meer info vindt u op : www.european-citizens-consultations.eu

© e-c-c

van de Europese Unie dat ooit werd georganiseerd. « Het was een unieke ervaring », aldus de Maltees André Ciantar die hoopt dat de Commissie de informatie zal gebruiken.

De European Citizens' Consultations werden georganiseerd en gefinancierd door een twintigtal niet-gouvernementele organisaties en stichtingen – waaronder de Koning Boudewijnstichting – en de Commissie in het kader van 'Plan D' voor Dialoog, Democratie en Debat.

In oktober 2006 ontmoetten 200 burgers elkaar in Brussel om te beslissen wat volgens hun de belangrijkste debatthema's waren. De deelnemers vonden dat de familie en de sociale zekerheid, de immigratie en de rol van de Unie in de wereld, het milieu en energie het allerbelangrijkst waren. In de lente van 2007 debatteerden in elke lidstaat 1.600 burgers over deze thema's op nationaal niveau. Op 9 mei – de dag van Europa' – kwam één vertegenwoordiger van elk van deze nationale groepen naar de hoofdstad van Europa om het eindrapport daarover voor te leggen en tot een synthese te komen.

Conventie voor de Europese Grondwet.

Jean-Luc Dehaene was erg tevreden over dit debat tussen burgers die tegelijk goed geïnformeerd zijn en toch de mening « van de mensen in de straat » vertegenwoordigen. Het was ook een raadpleging die verschillend was van « de dialoog met technocraten van niet-gouvernementele organisaties ».

De kostprijs het debat, 3,1 miljoen euro – waarvan 1,9 miljoen betaald door de Commissie –, deed een journalist van de Frankfurter Allgemeine Zeitung wel even slikken. Gérard Onesta antwoordde hierop erg gevat door te verwijzen naar de dagelijkse kostprijs van de vertalingen van het Europees Parlement die twee miljoen euro bedragen. « Luisteren naar de stem van de burger kost dus minder dan een dag vertalingen ».

Wallström hoopt dat de synthese van het rapport « samen met de resultaten van andere raadplegingen, zal

“In het algemeen wil de Europese burger meer sociale en familiale politiek”

> **Buitenlandse handel**

Erger dan namaak-Vuitton

Namaakgeneesmiddelen zijn een groeiend probleem. Volgens de Wereldhandelsorganisatie maken namaakgeneesmiddelen tien procent uit van de wereldmarkt. De Europese Unie is dus een de regio in de wereld die hierdoor minder wordt getroffen.

Namaakgeneesmiddelen zijn producten die in meer of mindere mate gelijk zijn op het originele geneesmiddel maar soms ernstige gezondheidsproblemen veroorzaken. In het beste geval bevatten ze geen werkzame stoffen, in het slechtste geval zijn ze giftig. Volgens schattingen is één procent van de geneesmiddelen in de Unie namaak. Het gaat vooral over zogenaamde 'lifestyle'-geneesmiddelen zoals afslankingsproducten, anti-stresspillen en producten voor een verhoogde of een betere seksuele activiteit.

« De Europese douaniers zijn steeds efficiënter in de opsporing ervan maar het probleem van de namaak wordt almaar groter », legt Miroslaw Zielinski uit. Hij is de verantwoordelijke voor de douanepolitiek in het directoraat-generaal (DG) Belastingen en douane-unie van de Europese Commissie. In 2006 was er een verdrievoudiging van het aantal aangeslagen namaakgeneesmiddelen. Het grootste deel is afkomstig uit India en de Verenigde Arabische Emiraten.

Het ergst getroffen door de plaag zijn de ontwikkelingslanden. De Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) schat dat 25 % van de geneesmiddelen in deze landen namaak is. In tegenstelling tot bij ons gaat het daar niet over 'lifestyle'-producten maar heel vaak over medicijnen die bedoeld zijn om levens van aids-, malaria- of tuberculosepatiënten te redden.

« De levens van tienduizenden mensen staan hier op het spel », aldus Françoise Grossetête, van de commissie volksgezondheid van het Europees

Parlement. In Kameroen is drie vierde van de geneesmiddelen tegen malaria namaak, schat de WGO. Jaarlijks sterft één miljoen mensen aan de gevolgen van malaria, maar 200.000 daarvan zijn eigenlijk te wijten aan slechte medicijnen.

« Armoede maakt patiënten nog meer kwetsbaar », aldus Greg Perry, directeur-generaal van de Europese vereniging voor generische geneesmiddelen. Die mening is ook Jean-François Dehecq toegedaan. Hij is voorzitter van het farmabedrijf Sanofi Aventis. « De ontwikkelingslanden lijden het meest onder de namaakgeneesmiddelen. Indien we daar niet tegen optreden, dienen we ons ernstige vragen stellen over onze menselijkheid ».

In de strijd tegen de geneesmiddelen vormen de klassieke farmaceutische bedrijven en de generische geneesmiddelenproducten een gezamenlijk front. Dehecq: « Het gaat hier niet over onderzoek of winsten van de farma-industrie. Het gaat over volksgezondheid ». Hij betreurt het ook dat er waarschijnlijk « meer inspanningen worden geleverd voor het opsporen van namaakkleding dan voor het opsporen van namaakmedicijnen ».

In mei jongstleden tijdens een conferentie in het Europees Parlement riep de sector op tot een uniformisering van de instrumenten in de strijd tegen namaakgeneesmiddelen op Europees en wereldniveau via Europol en Interpol. De farmaceutische industrie wil ook een aanpassing van de wetgeving die ondertussen toch al 30 jaar oud is.

Heinz Zurik van het DG Ondernemingen en industrie is dezelfde mening toegedaan. « We kunnen het

© toyos

niet maken de industrie in de steek te laten ten aanzien van dat probleem, zowel omwille van industriële redenen als omwille van de volksgezondheid ». Het komt er dus op aan de wetgeving te herzien en het strafrechtelijke luik beter aan te passen. Dehecq: « Wanneer er geen verschil is in strafmaat tussen het namaken van t-shirts of medicijnen dan zijn we niet ernstig bezig. Men verdient veel meer geld en loopt veel minder risico door medicijnen na te maken dan door drugs te dealen. »

Andere maatregelen in de strijd tegen namaakmedicijnen zijn het opleggen van 'dezelfde spelregels' aan alle distributiekanaalen, het uitwerken van een systeem waarbij de verdelers moeten bewijzen dat ze hun geneesmiddelen aankochten bij goede bronnen, het beter informeren van 'internetpatiënten', het gebruik van identificatiesystemen via radiofrequentie (met behulp van chips in de verpakking), de toegang tot medicijnen in de armste landen gemakkelijk maken onder meer door een gedifferentieerd prijsbeleid. « In dat laatste heeft de industrie een even grote verantwoordelijkheid als de overheid », geeft Dehecq toe.

Frederik Ronse

> Concurrentie

Kroes goochelt met miljoenenboetes

De Europese Commissie waakt nauwgezet over de naleving van de concurrentieregels. Kartelvorming – of bedrijven die afspraken maken om de onderlinge concurrentie te verminderen – is uit den boze. Hoe scherp de Commissie toekijkt op kartels, bleek toen de drie grootste Nederlandse bierbrouwers medio april een miljoenenboete aangesmeerd kregen.

De vierde ‘gedaagde’, het Belgisch-Braziliaanse Inbev, ontsprong nu de dans maar zag enkele jaren geleden zijn blazoens besmeurd toen het voor gelijkaardige feiten tegen de lamp liep. Wie het ‘palmares’ van commissaris Kroes bekijkt, ontsnapt niet aan de indruk dat deze Nederlandse een kruistocht voert tegen ongeoorloofde prijsafspraken.

In de eerste maanden van dit jaar haalde Neelie Smit-Kroes enkele keren de koppen van de internationale pers. De jongste jaren ging het aantal boetes en ingebrekestellingen in stijgende lijn, net als de gevorderde bedragen. In de eerste maanden van dit jaar handelde de Commissie al drie spraakmakende zaken af. De boetes spreken tot de verbeelding en doen ‘Amerikaans’ aan. In 2007 rinkelde de Europese kassa al voor meer dan twee miljard euro.

De meest in het oog springende veroordeling was die van de concerns Otis, Kone, Schindler en ThyssenKrupp. Zij kregen boetes opgelegd van 992 miljoen euro voor hun deelname aan een kartel inzake de installatie en het onderhoud van liften en roltrappen in België, Duitsland, Luxemburg en Nederland. De ondernemingen maakten zich volgens de Commissie, tenminste van 1995 tot 2004, schuldig aan het knoeien met offertes voor opdrachten, het vaststellen van prijzen en de onderlinge verdeling van projecten, het verdelen van markten en het uitwisselen van commercieel belangrijke en vertrouwelijke informatie. De gevolgen van deze kartels kunnen nog twintig tot 50 jaar doorwerken omdat het onderhoud dikwijls wordt verzorgd door de ondernemingen die de uitrusting hebben geïnstalleerd. Door een kartel met betrekking tot de installatie van

uitrusting op te zetten verstoorden de ondernemingen de markten voor vele jaren.

Kone België ontsprong de dans. De onderneming kreeg clementie omdat zij als eerste informatie over deze kartels verstrekke. Ook Otis Nederland heeft volledige immuniteit verkregen met betrekking tot het Nederlandse kartel.

De geldboetes die aan de ondernemingen van ThyssenKrupp werden opgelegd, werden met 50 % verhoogd omdat deze onderneming een recidivist is. Dit zijn de hoogste boetes die ooit door de Commissie voor kartelovertradingen zijn opgelegd.

De Europese Commissie opende in 2004 uit eigen beweging een onderzoek naar mogelijke kartelafspraken in de liftensector. Ze vond bewijzen van verregaande verdeling van de markt tussen de vier grote producenten van liften en roltrappen in de Benelux en Duitsland. Die praktijken bestaan al minstens sinds 1995 en liepen door

tot 2004. Nepoffertes dreven de prijzen van aanbestedingen systematisch de hoogte in.

Harde taal

Toen commissaris Kroes de boetes voor het liftenkartel bekend maakte, sprak ze harde taal. “Het is schandelijk

dat de bouw- en onderhoudskosten van gebouwen, inclusief ziekenhuizen, door deze kartels kunstmatig zijn verhoogd. De bestuursleden van deze ondernemingen op nationaal niveau wisten dat het verkeerd was wat zij deden, maar zij probeerden hun praktijken geheim te houden en gingen er hoe dan ook mee door. De schade die deze kartels hebben veroorzaakt, zal nog vele jaren doorwerken omdat de kartels niet alleen betrekking hadden op de aanvankelijke levering maar ook op het daaropvolgende onderhoud van liften en roltrappen – daarom moet deze boete de ondernemingen net zo lang heugen,” aldus de commissaris.

Waar gaat het boetegeld heen?

De boetes gaan naar het Europees budget. Hoe meer boetegeld, hoe minder de nationale lidstaten moeten bijdragen aan de Europese begroting. In 2006 incasseerde de Europese Unie twee miljard euro.

Toch duurt het altijd even voor die boetebedragen effectief betaald worden. Vaak gaan de geviseerde bedrijven in beroep bij het Europees Hof van Justitie. Het geld moet dan wel worden betaald, maar blijft zolang geparkeerd op een geblokkeerde rekening. Pas na de uitspraak in beroep gaat het geld naar Europa.

Johan Cuppens

Het kartel van liften en roltrappen was niet het eerste, noch het laatste dat onder het Caudijnse juk van de Commissie moest doorlopen.

Elektronicareus Siemens werd begin dit jaar zwaar getroffen toen de Commissie een boete van 750,7 miljoen euro oplegde aan een kartel voor zware elektrische apparatuur. De Duitse onderneming moet meer dan de helft (bijna 400 miljoen euro) van dat bedrag betalen voor haar leidende rol in het kartel, waarin elf partners de markt verdeelden en zestien jaar lang prijsafspraken maakten via een ingenieur en ultrageheim communicatiesysteem. De kartelleden ontwikkelden een eigen codetaal om bedrijven en individuen aan te wijzen. In de laatste jaren schakelden ze over naar anonieme gecrypteerde mails, waarbij het strikt verboden was een persoonlijke of bedrijfscomputer te gebruiken of een identificeerbaar bestand.

Net als bij het liften- en roltrappenkartel, bracht een 'spijtoptant' de zaak aan het rollen toen hij de Commissie inlichtte over het perfide systeem. Het Zwitserse ABB klapte in 2004 uit de biecht, waarna de Commissie haar onderzoek startte. Bij de informatie van ABB waren twee documenten uit 1988 die gedetailleerd uitleggen hoe het kartel in zijn werk ging. Als zondaar die tot inkeer is gekomen, moest ABB geen boete betalen. Normaal zou het Zwitserse bedrijf een boete van meer dan 215 miljoen euro gekregen hebben.

Klassieke mechanismen

Hetzelfde stramien van spijtoptant keert terug in het derde grote dossier van dit jaar, namelijk rond de bierkartels waarbij drie Nederlandse kleppers samen aankijken tegen een boete van bijna 274 miljoen euro. Heineken moet daarvan 219,2 miljoen euro betalen; de rest wordt verdeeld over Grolsch (31,6 miljoen) en Bavaria (22,8 miljoen). Hier ontsnapt het Belgisch-Braziliaanse Inbev (het vroegere Interbrew) aan een geldboete van 84,3 miljoen euro omdat het informatie heeft verstrekt

die "doorslaggevend" was om de fraudemechanismen bloot te leggen. In 2001 liep Interbrew wel al tegen de Europese lamp bij een onderzoek naar kartelvorming op de Belgische biermarkt. Interbrew en het Franse Danone dat Alken-Maes in handen had, werden veroordeeld tot een gezamenlijke boete van 91 miljoen euro omdat ze tussen 1993 en 1998 prijsafspraken hadden gemaakt op de Belgische markt. Die veroordeling is ook al bevestigd door het Europees Hof van Justitie in Luxemburg.

Mechanismen die bij het recente onderzoek naar de Nederlandse bierbrouwers aan het licht kwamen, lijken uit eenzelfde handboek te komen als bij de andere kartels. Nu is ook sprake van geheime ontmoetingen in hotels en restaurants of handgeschreven aantekeningen met codenamen. Kortom de klassieke trucs van de foer; mistgordijnen met veel voorbedachtheid om geen sporen te laten. Ook hier was commissaris Kroes hard in haar oordeel. *"Wij beschikken over bewijzen dat het topmanagement, zoals leden van de raad van bestuur, algemeen directeuren en verkoopdirecteuren, hebben deelgenomen aan de bijeenkomsten en kartelbesprekingen. Ook is er bewijs dat ze wel degelijk wisten dat hun praktijken illegaal waren en dat ze maatregelen namen om te vermijden dat het kartel werd ontdekt"*, aldus Kroes.

Nu is ook sprake van geheime ontmoetingen of handgeschreven aantekeningen met codenamen

boete van vandaag maar drinkgeld", aldus Kroes die lof oogst met haar kortdate aanpak van de marktverstoringe kartels. Heineken dat op zijn eentje ruim de helft van de markt beheerst, heeft alvast reserves aangelegd voor de boete die ongeveer achttien procent van de nettowinst van 2006 zou opsouperen. De boete voor Grolsch stemt overeen met twintig maanden

© isopix

winst van het bedrijf. Bij Bavaria is de klap nog groter. In 2005 haalde de groep een nettowinst van 7,7 miljoen euro; een derde van de boetesom.

Met de Europese boetes hebben de Nederlandse bierbrouwers nog niet alle leed achter de rug. Ze dreigen nog een andere kelk (of in dit geval bierglas) te moeten ledigen. De Koninklijke Horeca Nederland (KHN) bereidt namelijk een miljoenenclaim voor. De KHN meent dat door kartelafspraken de horeca jarenlang te hoge bierprijzen betaalde. De belangenorganisatie die 21.000 Nederlandse horecazaken overkoepelt, viseert daarbij niet alleen de drie veroordeelde brouwerijen maar ook de Leuvense biersterker. Volgens haar *"bewijzen de boetes dat we al jaren te veel betalen"*.

Van hun kant zullen de gevijserde bierbrouwers de boetes van de Commissie nog aanvechten bij het Europees Hof. Alhoewel de juridische diensten nog niet in hun kaarten hebben laten kijken, komt hun verweer er vaak mee op neer dat de Commissie haar onderzoek jarenlang mag laten aanslepen terwijl de verdachte concerns binnen een beperkte tijd hun beroepschrift moeten maken. Ze vinden dat *"fundamenteel oneerlijk"*. Volgens een jurist van Heineken *"zit Kroes al lang met pensioen in haar zomerhuis op Texel als het Hof zijn arrest velt"*.

Johan Cuppens

Film : Death of a president

Abel Gance zei dat « *de Azwakte van een film is dat wanneer hij verdwijnt van de affiche, hij ook dreigt te verdwijnen uit het geheugen* ». 'Death of a president' is in elk geval een beklijvende fictie-documentaire die zo dicht aanleunt bij de dagelijkse realiteit, dat je als kijker de grens tussen realiteit en fictie vergeet.

'Death of a president' is een politieke fictiefilm van Gabriël Range met Hend Ayoub (Zahra Abu Zikri), George W. Bush (archieffbeelden), Brian Boland (Larry Stafford), Becky Ann Baker (Eleanor Drake), Michael Reilly Burke (Robert H. Maguire).

Verenigde Staten, 19 oktober 2007: in volle verkiezingscampagne komt president George W. Bush aan in Chicago waar hij de plaatselijke economische leiders te woord moet staan. Ter gelegenheid van dit bezoek wordt er een grote anti-oorlogsmantifestatie georganiseerd. Politiecommissaris Greg Turner is verontrust over de aanwezigheid van een aantal niet-geïdentificeerde militanten in de betoging. Bush verandert evenwel niets aan zijn dagplanning. Bij het vertrek vanuit de conferentieruimte hoort de veiligheidsverantwoordelijke van Bush een knal. Wat volgt, is chaos. De president is geraakt in de borst. De aanwezigen zijn ontzet. Een auto voert de gewonde Bush naar het ziekenhuis. In de media doet het bericht over de dood van de president snel de ronde. Ondertussen zoekt een agent van de FBI, Robert H. Maguire, de verantwoordelijke van de aanslag. Al wie op het moment van de aanslag in de nabijheid van de president was, wordt vastgehouden. Onder hen de Syriër Jamal Abu Zikri... De regering overweegt een gewapende interventie in Syrië... maar wat als de dader iemand anders is...

De regering overweegt een gewapende interventie in Syrië

De enige bedoeling van Gabriël Range is om de vraag te stellen naar de gevolgen van zulk een overlijden van de Amerikaanse president. En stel dat hij morgen echt het slachtoffer wordt van zo'n aanslag?

De namaakdocumentaire brengt met heel veel gevoel voor realiteit de verschrikkelijke gevolgen van deze hypothese en de jacht van de FBI op de moordenaar in beeld. Het is een politieke documentaire geënt op een fictie maar dan levensecht.

De film respecteert nauwgezet de codes van de onderzoeksdocumentaire.

Range verweeft archieffbeelden – echte en valse – en ongelooflijk waarheidsgetrouwe scènes in de documentaire. Om dit effect te bekomen werd het gelaat van Bush via computermanipulaties op dat van een acteur gebracht op het moment van de aanslag. De 'echtheid' van deze documentaire vind je terug in alle aspecten van de film; zowel in de encenering van de geweldadige dood van de president, de echtheid van de mechanismen die leidden tot de inval van de Amerikanen in Irak ondanks het gebrek aan bewijzen, de echtheid van de opgedreven veiligheidsnormen en de echtheid van de steeds toenemende macht van de politie...

Range neemt bewust een standpunt in tegen bepaalde vormen van politiek protectionisme en propagandistische uitwassen. Death of a president is in de eerste plaats een denk-oefening over de manipulaties van de

media en de macht van het beeld.

Range is nog niet echt bekend bij het grote publiek. Hij maakte in 2002 al 'The Great Dome Robbery' en 'The Menendez Murders'. Voor de televisie maakte hij in 2003 'The Day Britain Stopped' en in 2004 'The Man Who Broke Britain'. Deze film is een coproductie van Borough Films en Channel 4TV. Death of a President kreeg de internationale prijs van de kritiek op het 32ste filmfestival van Toronto. De thriller veroorzaakte er heel wat polemiek en controverse. Toen de film in oktober vorig jaar uitkwam in de Verenigde Staten weigerden Regal Entertainment Group en Cinemark USA hem te verdelen en heel wat filmzalen vertoonden de film niet in hun zaal.

Death of a president is in avant-première te zien op het Festival van de Europese film in Brussel en in de zalen vanaf juli 2007.

Valéry Lanou

> Cultuur

Europa in Berlare

In Berlare, een gemeente in het midden van de driehoek Brussel-Gent-Antwerpen, werd vorig jaar een nieuw museum geopend, juist naast het Donkmeer - het grootste natuurlijke meer in België. Oorspronkelijk was het de bedoeling om het aan de Boerenkrijg te wijden die in 1798 in de deelgemeente Overmere was ontstaan. Uiteindelijk kreeg het als naam 'Klim naar de democratie' en biedt het een overzicht van de evolutie van de democratie sinds de 18de eeuw. Maar ... de Europese Unie was daarbij over het hoofd gezien. Onder impuls van een eurocraat die in de gemeente woont, werd daar nu een mouw aan gepast. Er werd een stand geplaatst en voortaan zijn er brochures beschikbaar die aangeven hoe Europa bijdraagt tot meer democratie, niet alleen hier maar ook elders in de wereld. Mits wat plaatselijke samenwerking kan deze bijdrage een eerste stap zijn voor meer activiteiten over de Europese Unie (debatten, tijdelijke tentoonstellingen, seminarie) en zich inschrijven in het communicatieplan van commissaris Margot Wallström, het zogenaam-

de 'Plan D' van de Commissie voor meer democratie, debat en dialoog. Het zou ook een mooi voorbeeld kunnen worden van hoe Europa dichterbij de burgers komt en niet enkel aanwezig is in de hoofdsteden maar ook daarbuiten. Commissaris Wallström kreeg alvast een uitnodiging voor een bezoek aan het museum in de bus. Het museum heeft informatie in drie talen beschikbaar: Nederlands, Frans en Engels. Meer informatie over het museum vindt u op <http://www.berlare.be/museumdonkmeer.htm>

Tussen 17 augustus en 1 september wordt dertien keer de musical 'West Side Story' gespeeld vanop een podium op het meer naast het museum. Regisseur is Frank Van Laecke, onder meer bekend van de grote producties zoals Carmen, Aida en Kuifje die werden uitgevoerd in binnen- en

buitenland. Meer informatie daarover vindt u op www.festivaria.eu

Arnaud de Saint-Denis

© mb

Een gratis abonnement op EUROPABericht ?

Een abonnement voor u of voor uw vrienden ? Uw adres wijzigen ?
Vul onderstaande bon in.

Ik wil mij abonneren op
EUROPABericht

Ik wil mijn adres wijzigen
(Het etiket van het jongste nummer bijvoegen a.u.b.)

Naam en voornaam :

Beroep :

< 30 jaar

30-50 jaar

> 50 jaar

Adres :

Postcode :

Woonplaats :

terug te sturen naar :

Vertegenwoordiging van de Europese Commissie in België
(dienst abonnementen)
Archimedesstraat 73, B-1000 Brussel - België

De ondertekende bijdragen verbinden enkel de auteurs en zijn niet noodzakelijk de weergave van de standpunten van de Commissie.

Overname van bijdragen is toegelaten - behalve voor commerciële doeleinden - mits bronvermelding plus levering van een bewijsexemplaar bij de Vertegenwoordiging van de Europese Commissie in België.
© CECA-CCE-CEEA
Brussel-Luxemburg 1997
ISSN 1725-8251

EUROPABericht wordt uitgegeven door de Vertegenwoordiging van de Europese Commissie in België
Archimedesstraat 73
B - 1000 Brussel
tel. : 02 295 38 44
fax : 02 295 01 66
internet : <http://europa.eu.int/belgium>
e-mail : COMM-REP-BRU@ec.europa.eu

Verantwoordelijke uitgever :
Willy Hélin
Vertegenwoordiging van de Europese Commissie in België
Archimedesstraat 73
B - 1000 Brussel

redactie :
EuroMedia Services (EMS)

vormgeving en
productie : filligrane

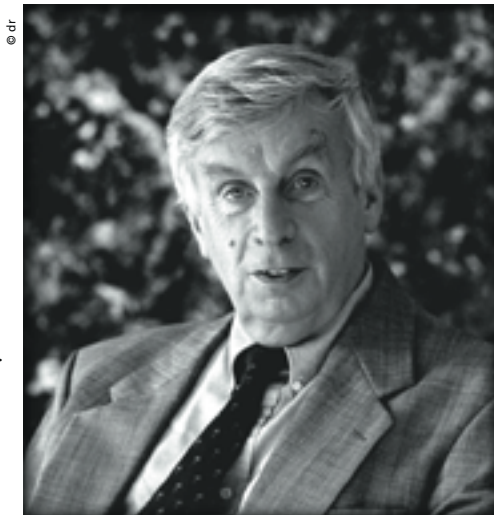
Michel Vanden Abeele

« Ik ben er fier op eurocraat te zijn geweest »... Michel Vanden Abeele gaat op pensioen en verlaat de Commissie met een gevoel van tevredenheid over het werk dat hij deed. De carrière van deze Belg die de jongste jaren een van de hoogste posities bekleedde in zijn instelling, is indrukwekkend.

Vanden Abeele leek in de wieg gelegd voor een academische carrière. Als primus in de economische wetenschappen aan de Université libre de Bruxelles (ULB), vertrok hij op missie naar Tunesië als lauréat van de prijs van het ministerie van Buitenlandse handel. De ULB riep hem echter al snel terug voor een post als onderzoeker en assistent aan het instituut voor sociologie. Hij werd tevens assistent van Henri Simonet voor het seminarie 'financiële vraagstukken'.

In 1968, de tijd van de studentenrevoltes, werd door de toenmalige rector en vader van wijlen politicus Jacques Simonet het bureau opgericht dat zich moest buigen over de splitsing van de universiteit - ULB en VUB (Vrije Universiteit Brussel). Vanden Abeele vertegenwoordigde de Franstaligen. Hij herinnert zich de aankoop van de huidige campus en het vele werk dat de vernieuwing van de ULB met zich meebracht. Hij zetelde onder meer in een soort van denktank waarvan ook de jonge prof Guy Spitaels lid was en hij begeleidde « de paleis-revolutie van profs die de macht namen ».

Toen Henri Simonet minister van Economische zaken werd, vroeg die Vanden Abeele mee te komen. Het was een uitnodiging die hij niet kon afslaan en zo werd hij raadgever van Simonet. « Ik verliet de universiteit maar behield het seminarie van Simonet en nam zelfs enkele lessen van hem over ». De band met de ULB werd eigenlijk nooit doorbroken. Hij bleef actief in het instituut voor

Europese studies waar hij dit jaar in september nog examens afneemt, voor het laatst. Hij is de Europese Commissie zeer « erkentelijk » dat hij mocht blijven les geven hoewel dit ook voor de Commissie een goede zaak was want « je begrijpt iets pas goed wanneer je het uitlegt ». Het is bij minister Simonet dat hij kennis maakte met de jong gediplomeerde Anne-Marie Lizin van de Luikse universiteit. Toen Simonet in 1973 vice-voorzitter werd van de Commissie en bevoegd voor Energie, volgden zij hem beiden naar Europa. Vanden Abeele werd al snel kabinetschef en het was in die hoedanigheid dat hij kennis maakte met Karel Van Miert.

Na de mislukking van de Europese energiepolitiek in 1974 gaf Simonet de indruk de Commissie te willen verlaten en zijn kabinetschef werd opgevist door het kabinet van voorzitter Ortoli waar hij werd omgeven door technocraten. Dan kwam het Britse commissievoorzitterschap van Roy Jenkins

die naast « perfect georganiseerd » ook een « groot voorzitter was die erin slaagde de Commissie evenveel gewicht te geven als de Raad en die de instelling in het kader van de economische tops van de G7 als volwaardig lid deed erkennen ». Na het slagen van een examen werd Vanden Abeele lid van de Europese

ambtenarij, in eerste instantie op het secretariaat-generaal van de Commissie waar hij de toekomstige 'Groep voor prospectief onderzoek' mee oprichtte. Hij werkte er onder meer aan het concept van een Europa met verschillende snelheden, iets wat in die tijd niet bij iedereen in de smaak viel. Vervolgens ging hij naar het directoraat-generaal (DG) Ontwikkeling waar hij helaas op een zijspoor werd gezet maar gelukkig liep Vanden Abeele toen Van Miert tegen het lijf. Die was ondertussen commissaris en vroeg Vanden Abeele « die altijd dicht bij de Parti Socialiste is gebleven » als kabinetschef. Met een onderbreking als directeur-generaal op het DG Begroting, bekleedde Vanden Abeele twee keer een mandaat als kabinetschef bij Van Miert.

Het is daar dat zijn 'feeling' voor cijfers en zijn nauwgezetheid hem voorbereidden om 'Mister Proper' te worden en 'brandweerman van dienst'. Hij moest orde scheppen in het DG 23 waar op de afdeling toerisme nogal licht was omgesprongen met de financiën. Vervolgens werd hij directeur van het DG Vertaling waar hij een zware hervorming doorvoerde om de overgang van elf naar twintig talen mogelijk te maken. En dan brak de zaak-Eurostat los waarbij de dienst in het oog van de storm lag wegens corruptie. Vanden Abeele werd ingezet om er orde te scheppen. « In zo'n gevallen is het nodig streng te zijn en alle macht naar zich toe te trekken », besluit Vanden Abeele. De laatste functie die hij bekleedde, was die van hoofd van de Vertegenwoordiging van de Commissie bij de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling en de Unesco in Parijs.

Michel Theys